

Številka: 007-27/2016/3

Datum: 13.5.2016

**Banka Slovenije
Evrosistem
Kabinet guvernerja
Slovenska 35
1000 Ljubljana**

Zadeva: Predlog Zakona o centralnem kreditnem registru

Zveza: Vaš dopis št. 200.00-111/16, z dne 5. 5. 2016 ter priloženo gradivo

Spoštovani,

dne 5. 5. 2016 je Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju IP) prejel vaše zaprosilo za posredovanje pripomb k besedilu dopolnjene verzije osnutka besedila novega Zakona o centralnem kreditnem registru (v nadaljevanju: predlog zakona) o usklajenosti določb predloga z zakonom in drugimi predpisi, ki urejajo varstvo osebnih podatkov. Posebej pa izpostavljate tudi vprašanje, ali šteje uporaba podatkov, ki naj bi jih v skladu s predlogom zakona Banka Slovenije (v nadaljevanju BS) pridobivala iz Poslovnega registra zaradi narave njihove nadaljnje uporabe s strani članov sistema, kot ponovna uporaba podatkov za pridobitne namene v smislu 34.a člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US in 102/15, v nadaljevanju: ZDIJZ).

V nadaljevanju vam na podlagi 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (Ur. l. RS, št. 86/04, 113/05, 51/07 in 67/07, v nadaljevanju ZVOP-1) posredujemo stališče IP glede prejetega predloga zakona, in sicer glede tistih določb, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov in deloma dostop do informacij javnega značaja.

IP bi želel najprej pozdraviti pomembne dopolnitve predloga zakona v smeri zagotavljanja ustrezne ravni varstva osebnih podatkov, ki bodo predmet zbiranja in obdelave na podlagi predloga zakona. Ugotovljamo, kot ste nam pojasnili na zadnjem skupnem sestanku dne 21. 4. 2016, da bo zbiranje podatkov v okviru centralnega kreditnega registra in posledično sistema izmenjave informacij potekalo na dveh ravneh. Po eni strani se bodo za fizične osebe zbirali osebni podatki, kot to določa predlog zakona, po drugi strani pa se v delu, ki se nanaša na zbiranje in obdelavo podatkov o poslovnih subjektih v centralnem kreditnem registru izrecno izključuje zbiranje osebnih podatkov, kot to določa 8. člen predloga zakona. IP se zato v svojih pripombah omejuje zgolj na vidike zbiranja in obdelave osebnih podatkov v delu centralnega kreditnega registra in posledično sistema izmenjave informacij, ki se nanaša na zadolženost fizičnih oseb iz naslova kreditnih poslov (2. tč. prvega odstavka 3. člena predloga zakona).

Glede pravic poslovnih subjektov do seznanitve z 'lastnimi podatki', ko gre torej za informacije, ki ne predstavljajo osebnih podatkov, IP v skladu z zakonom nima pristojnosti za njihovo tolmačenje. Zato, kot smo že pojasnili na sestanku, žal ne moremo podati analize oziroma ocene predloga zakona s tega vidika.

IP ob tem najprej v zvezi z vašim dodatnim vprašanjem ali gre pri posredovanju podatkov, ki naj bi jih v skladu s predlogom zakona (10. člen predloga zakona) BS v okviru izvajanja javnih nalog (vzpostavitev Centralnega kreditnega registra ter Sistema izmenjave informacij) pridobivala za namen vključitve v Centralni kreditni register ter Sistem izmenjave informacij iz Poslovnega registra Slovenije, za ponovno uporabo informacij v smislu ZDIJZ, kot že pojasnjeno na sestanku, poudarja, da temu ni tako. V skladu s 3. odstavkom 4. člena ZDIJZ namreč uporaba informacij za izvajanje javnih nalog v organu ali izmenjava informacij med organi za izvajanje javnih nalog ne šteje za ponovno uporabo informacij. Takšen primer je po mnenju IP tudi primer, ki ga navajate (10. člen predloga zakona). Dejstvo, da je namen vodenja obeh zbirk osebnih podatkov v delu dejansko tudi

zbiranje podatkov za njihovo nadaljnjo uporabo s strani zakonsko določenih uporabnikov za namene, kot so opredeljeni z zakonom, tega ne spremeni. Vsakršna tolmačenja, da naj bi šlo v tem primeru za ponovno uporabo podatkov v smislu ZDIJZ so po mnenju IP upoštevajoč določbe ZDIJZ napačna. Pojasnjujemo pa, da je za svetovanje drugim organom v zvezi z uporabo določil ZDIJZ v skladu z zakonom sicer pristojno Ministrstvo za javno upravo.

V nadaljevanju po posameznih členih posebej izpostavljamo nekatere ključne določbe besedila predloga zakona, za katere ocenjujemo, da bi jih bilo treba še dopolniti:

- **K 2. členu (pojmi)**

IP v zvezi s pojmom upravljavec predlaga dodatno dopolnitev predlagane dikcije besedila, in sicer zato, ker pojem upravljavec v smislu ZVOP-1 zajema širši krog zavezancev, kot zgolj tiste zajete pod pojmi »državni organi, nosilci javnih pooblastil ali druge pooblaščen osebe, ki vodijo in upravljajo uradne evidence in uradne zbirke podatkov«.

Predlagamo, da se tč. 31 prvega odstavka 2. člena dopolni na način:

»upravljavci drugih zbirk podatkov« so državni organi, nosilci javnih pooblastil ali druge pooblaščen osebe, ki vodijo in upravljajo uradne evidence in uradne zbirke podatkov **ter upravljavci zbirk osebnih podatkov, kot so opredeljeni v zakonu, ki ureja varstvo osebnih podatkov,...**«.

- **K 6. členu – rok hrambe**

IP v izogib nejasnostim predlaga dodatno dopolnitev 2., 3. in 4. odstavka 6. člena predloga zakona, da ne bo nobenega dvoma, da se osebni podatki za namene vodenja centralnega kreditnega registra in posledično sistema izmenjave informacij zbirajo in obdelujejo zgolj na podlagi zakona in ne morebitnih podzakonskih aktov.

Predlagamo, da se 2., 3. in 4. odstavek 6. člena dopolnijo na način:

»(2) Banka Slovenije zbira podatke iz **1. tč.** prvega odstavka tega člena od naslednjih poročevalskih entot:
1. bank,«

»(3) Banka Slovenije zbira podatke in informacije **o zadolženosti poslovnih subjektov ter o upravljanju kreditnih tveganj in drugih izpostavljenostih kreditodajalcev v zvezi s poslovnimi subjekti** za centralni kreditni register na podlagi standardiziranega poročanja poročevalskih entot ter s pridobivanjem podatkov in informacij iz drugih uradnih evidenc in zbirk podatkov... .«

»(4) ~~Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena,~~ Banka Slovenije zbira osebne podatke o fizičnih osebah iz **Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti.** člena tega zakona izključno od tistih poročevalskih entot, ki so hkrati tudi člani sistema izmenjave informacij o zadolženosti fizičnih oseb, ki je vzpostavljen na podlagi tega zakona.«

- **K 7. členu – obseg poročanja in rok hrambe**

V luči ustavno zagotovljenega načela sorazmernosti pri poseganju v ustavno zagotovljene pravice, ki velja tudi za opredeljevanje obsega zbiranja in obdelave osebnih podatkov ter njihove hrambe, ter v luči razprav, ki potekajo na to temo v zvezi s pripravo Uredbe Evropske centralne banke o zbiranju podrobnih podatkov o kreditih in kreditnem tveganju (t.i. osnutek uredbe »AnaCredit«), ki je bil dne 4. 12. 2015 objavljen s strani Evropske centralne banke (v nadaljevanju ECB), se IP sprašuje o primernosti v predlogu zakona določenega obsega, nabora in predvsem s tem povezanega praga poročanja podatkov o kreditorejalcih in porokih, ki so fizične osebe.

Tako npr. 4. tč. drugega odstavka 7. člena predloga zakona določa, da se v centralnem kreditnem registru beležijo podatki že, »če kreditojemalec zamudi z izpolnitvijo obveznosti na podlagi posameznega kreditnega posla iz 1. do 3. točke tega odstavka v znesku, ki presega deset evrov, in je obdobje zamude daljše od 90 dni«.

Določa se torej beleženje že prve zamude in v potencialno zelo nizkem znesku. Podobno v preostalih točkah ni omejen prag beleženja obveznosti, beležijo se opredeljeni podatki za npr. vsako posojilo, obročno plačilo, odobreno prekoračitev na plačilnem računu, izvršbo.

IP meni, da gre v tem delu za preobsežno zbiranje osebnih podatkov in predlaga dodaten razmislek o opredelitvi potrebnega višjega praga 'zadolžitve' oziroma okoliščin zamude, ki bi predstavljal predpogoj, da se osebni podatki fizične osebe beležijo v sistemu.

IP pozdravlja dejstvo, da ste v 5. odstavku 7. člena predloga zakona jasno opredelili najdaljši dopusten rok hrambe osebnih podatkov v centralnem kreditnem registru s strani BS, sprašuje pa se, ali resnično obstaja potreba, da se podatki hranijo dejansko 15 let po prenehanju obveznosti. Zakon namreč določa rok hrambe »največ 10 let po tem, ko se ti podatki izbrišejo iz sistema izmenjave informacij v skladu s tem zakonom«.

IP v tem smislu predlaga, da se razmisli o morebitnem krajšem roku (npr. največ 10 let po prenehanju obveznosti in ne po tem, ko se ti podatki izbrišejo iz sistema izmenjave informacij).

- **K 10. členu (povezovanje zbirk osebnih podatkov)**

IP nima posebnih vsebinskih pripomb k temu členu, zgolj informativno pa opozarja na zahteve ZVOP-1 v primerih povezovanja uradnih evidenc in zbirk glede na to, da bo šlo na podlagi predloga zakona za povezovanje javnih evidenc z uporabo istega povezovalnega znaka. Po določbi prvega odstavka 84. člena ZVOP-1 je zbirke osebnih podatkov iz uradnih evidenc in javnih knjig dovoljeno povezovati, če tako določa zakon, drugi odstavek pa določa, da so upravljavci ali upravljavec osebnih podatkov, ki povezuje dve ali več zbirk osebnih podatkov, ki se vodijo za različne namene, dolžni o tem predhodno pisno obvestiti državni nadzorni organ.

Če vsaj ena zbirka osebnih podatkov, ki naj bi se jo povezalo, vsebuje občutljive podatke, ali če bi povezovanje imelo za posledico razkritje občutljivih podatkov ali je za izvedbo povezovanja potrebna uporaba istega povezovalnega znaka, povezovanje po določbi tretjega odstavka 84. člena ZVOP-1 ni dovoljeno brez predhodnega dovoljenja državnega nadzornega organa (IP). Državni nadzorni organ (torej IP) po določbi četrtega odstavka dovoli omenjeno povezavo na podlagi pisne vloge upravljavca osebnih podatkov, če ugotovi, da upravljavci osebnih podatkov zagotavljajo ustrezno zavarovanje osebnih podatkov.

- **K 12. členu (namen uporabe osebnih podatkov iz centralnega kreditnega registra)**

Iz besedila zakona izhaja, da »Banka Slovenije uporablja podatke iz centralnega kreditnega registra za izvajanje svojih nalog in pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja Banko Slovenije, Statutom ESCB in ECB, zakonom, ki ureja bančništvo, ter drugimi predpisi, ki urejajo naloge in pristojnosti Banke Slovenije. ...« IP opozarja, da pomeni del, ki se nanaša na »druge predpise, ki urejajo naloge in pristojnosti Banke Slovenije« tudi morebitne podzakonske predpise, s čimer ostaja namen uporabe in nadaljnje obdelave osebnih podatkov dejansko 'odprt'. Zato IP predlaga, da se predlog zakona dopolni na način, da bo jasno, da mora iti v vseh primerih za predpise na ravni zakona, ko gre za opredeljevanje namenov obdelave osebnih podatkov zbranih na podlagi predloga zakona.

Možna dopolnjena dikcija besedila prvega odstavka 12. člena predloga zakona bi bila:

»(1) Banka Slovenije uporablja podatke iz centralnega kreditnega registra za izvajanje svojih nalog in pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja Banko Slovenije, Statutom ESCB in ECB, zakonom, ki ureja bančništvo, ter drugimi **zakonskimi** predpisi, ki urejajo naloge in pristojnosti Banke Slovenije. ...«

- **K 22.-24. členu (pravica posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki in izbrisa oz. popravka napačnih podatkov)**

Uresničevanje pravice posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki in v zvezi s popravkom in izbrisom osebnih podatkov mora zagotavljati upravljavec zbirke osebnih podatkov na podlagi ZVOP-1 (oziroma ustreznih neposredno uporabljivih predpisov EU), kar je v zvezi s sistemom izmenjave informacij za ocenjevanje kreditnega tveganja glede na predlog zakona BS, zato bi v izogib nejasnostim pri njihovem izvajanju v praksi

veljalo določbe, ki mešajo pravico posameznika do seznanitve z lastnimi osebnimi podatki in v zvezi s popravkom in izbrisom osebnih podatkov ter na novo opredeljeno pravico poslovnih subjektov do seznanitve s podatki oz. v zvezi s popravkom in izbrisom teh podatkov v sistemu dopolniti na način, da bi v delu, ki se nanaša na izvajanje pravic fizičnih oseb napotovala na ZVOP-1.

Pravico namreč sistemsko ureja ZVOP-1, zato je podvajanje oz. mešanje ureditve, ki deloma sicer praktično povzema trenutno ureditev v ZVOP-1 (deloma pa ne) z dodatkom pravice poslovnih subjektov do seznanitve in popravka oz. izbrisa podatkov v sistemu, sistemsko neprimerno in bo v praksi predstavljalo težave pri tolmačenju.

Morda bi veljalo razmisliti, da se ohrani predlog besedila 23. člena, ki predvideva, da se določen del pravic fizične osebe lahko (dodatno, torej poleg BS) uveljavlja tudi neposredno pri članih sistema, v preostalem delu pa se v 22. in 24. členu loči postopkovni vidik uveljavljanja pravic poslovnih subjektov in pravic fizičnih oseb. Slednje mora potekati v skladu z ZVOP-1.

Zgolj določba 5. odstavka 22. člena predloga zakona: »Določbe tega zakona ne posegajo v pravico fizične osebe, da v razmerju do Banke Slovenije ali do kreditodajalca, s katerim je sklenila kreditni posel, oziroma do uporabnika, ki je v skladu z zakonom dostopal do podatkov, ki se o tej fizični osebi obdelujejo v sistemu izmenjave informacij, uveljavlja pravice na podlagi zakona, ki ureja varstvo osebnih podatkov.«, po mnenju IP v tem smislu ne zadošča, saj zgolj vnaša nejasnosti glede postopka uveljavljanja pravic. Ne razreši namreč vprašanja, kaj torej predlog zakona ureja posebej oziroma drugače kot ZVOP-1 in česa ne.

Glede na naravo sistema in vlogo članov sistema z vidika vnašanja in popravljanja podatkov v sistemu, kot je določena s predlogom zakona, bi bilo v predlogu zakona po oceni IP smiselno, kot navajamo zgoraj, urediti le morebitno možnost posameznika, da vlogo za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki vloži bodisi pri BS kot upravljavcu zbirke osebnih podatkov, bodisi pri posameznih članih sistema, ter posledične naloge oziroma odgovornosti enega in drugega z vidika zagotavljanja obravnave takšne vloge in izvajanja pravice posameznika v skladu z ZVOP-1.

- **K 31. členu (prekrškovni organi)**

IP s ciljem vsebinske usklajenosti besedila izpostavlja, da bi bilo določbo drugega odstavka 31. člena predloga zakona smiselno dopolniti glede na določbe 30. člena predloga zakona. Tako v primeru prekrškov iz drugega odstavka kot tudi iz tretjega odstavka 30. člena predloga zakona gre namreč za prekrške, ki pomenijo kršitev varstva osebnih podatkov.

Predlagamo naslednjo dopolnitev drugega odstavka 31. člena predloga zakona:

»(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena je prekrškovni organ, ki odloča o prekrških iz drugega **in tretjega odstavka** **Napaka! Vira sklicevanja ni bilo mogoče najti.** člena tega zakona in izreka globe po tem zakonu, kadar se kršitve nanašajo na obdelavo osebnih podatkov, v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije.

Ob tem IP za zaključek še opozarja, da je glede na delno pokrivanje področij zakonskega urejanja treba vsebinsko uskladiti določbe predloga tega zakona ter predloga zakona o potrošniških kreditih v izogib morebitnim težavam oziroma pravnim nejasnostim pri izvajanju obeh zakonov v praksi.

V upanju, da bodo predlogi IP, kar v največji meri uslišani, se vam zahvaljujemo za dosedanje dobro sodelovanje in vas lepo pozdravljamo ter vam želimo uspešno delo pri nadaljnji pripravi zakona.

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
Informacijska pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav,
namestnica informacijske pooblaščenke

